Directorium voor de Huisgodsdienst

ASSEMBLEE TE EDINBURGH, 24 augustus 1647, Zitting 10.

ACTE tot naleving van de Aanwijzingen van de GENERALE ASSEMBLEE voor de geheime en particuliere Eredienst, en de wederzijdse Opbouw; en tot bestraffing van hen die de gezinseredienst verwaarlozen.

DE GENERALE ASSEMBLEE keurt, na rijp beraad, de volgende Regels en Aanwijzingen goed om de godzaligheid te bevorderen en verdeeldheid en scheuring te voorkomen; en draagt de predikanten en regerende ouderlingen in elke gemeente op er bijzondere zorg voor te dragen dat deze Aanwijzingen worden nageleefd en gevolgd; alsook dat de presbyteria en provinciale synodes onderzoeken en toetsen of genoemde Aanwijzingen naar behoren worden nageleefd binnen hun grenzen; en dat zij hen die daarin laakbaar of berispelijk bevonden worden, afkeuren of bestraffen (naargelang de aard van het vergrijp). En, opdat deze instructies onder sommigen niet krachteloos en nutteloos zouden worden door de gewoonlijke verwaarlozing van het wezenlijke van de plicht van de gezinseredienst, gelast de Assemblee bovendien de predikanten en de regerende ouderlingen, en draagt hun op, ijverig na te gaan en te onderzoeken, in de gemeenten die respectievelijk aan hun zorg zijn toevertrouwd, of er onder hen enig gezin of gezinnen zijn die er gewoonte van maken deze noodzakelijke plicht te verwaarlozen; en indien enig zodanig gezin gevonden wordt, moet het hoofd van het gezin eerst in het bijzonder worden vermaand om zijn verzuim te verbeteren; en, indien hij daarin volhardt, moet hij ernstig en met droefheid door de kerkenraad worden berispt; waarna, indien blijkt dat hij de gezinseredienst blijft verwaarlozen, hij, wegens zijn hardnekkigheid in zulk een vergrijp, geschorst en uitgesloten zal worden van het Avondmaal des Heeren, als terecht onwaardig geacht om daaraan deel te nemen, totdat hij zich bekeert.

AANWIJZINGEN VAN DE GENERALE ASSEMBLEE, BETREFFENDE DE GEHEIME EN PARTICULIERE EREDIENST, EN DE WEDERZIJDSE OPBOUW; TOT BEVORDERING VAN DE GODZALIGHEID, HANDHAVING VAN DE EENHEID EN VOORKOMING VAN SCHEURING EN VERDEELDHEID.

NAAST de openbare eredienst in de gemeenten, in dit land barmhartig ingesteld met grote zuiverheid, is het passend en noodzakelijk dat de geheime eredienst van elke persoon en de particuliere eredienst van de gezinnen bevorderd en ingesteld worden; opdat, met de nationale hervorming, de belijdenis en de kracht der godzaligheid, zowel persoonlijk als huiselijk, bevorderd worden.

I - De behoorlijke voorbereiding van ieder

En ten eerste, wat de geheime eredienst betreft, is het zeer noodzakelijk dat ieder, afzonderlijk en op zichzelf, zich toelegt op het gebed en de overdenking, waarvan het onuitsprekelijke voordeel het best gekend wordt door hen die zich daarin het meest oefenen; dit zijnde het middel waardoor, op bijzondere wijze, de gemeenschap met God onderhouden wordt en de behoorlijke voorbereiding voor alle andere plichten verkregen wordt:

Daarom behoort het niet alleen aan de herders toe, ieder binnen zijn onderscheiden last, om personen van allerlei aard aan te dringen tot het verrichten van deze plicht, des morgens en des avonds, en bij andere gelegenheden; maar het behoort ook aan de hoofden der gezinnen toe zorg te dragen dat zowel zijzelf als allen die aan hun zorg zijn toevertrouwd, dagelijks daarin naarstig zijn.

II - De gewone oefeningen van godzaligheid in de gezinnen

De gewone plichten begrepen onder de oefening van de godzaligheid die er in de gezinnen behoort te zijn, wanneer zij daartoe bijeengeroepen worden, zijn deze:

Ten eerste, het gebed en de lofprijzing, verricht met een bijzondere betrekking, zowel op de openbare toestand van de kerk Gods en van dit koninkrijk, als op het tegenwoordige geval van het gezin en van elk van zijn leden.

Vervolgens, het lezen van de Schriften, met catechisatie op een duidelijke wijze, opdat het verstand van de eenvoudigsten beter bekwaam gemaakt worde om profijt te trekken uit de openbare inzettingen, en opdat zij beter in staat zijn de Schriften te verstaan wanneer deze gelezen worden; tezamen met godvruchtige onderhoudingen die strekken tot de stichting van alle leden in het allerheiligste geloof; alsook de vermaning en de bestraffing, om rechtvaardige redenen, van de zijde van hen die gezag in het gezin hebben.

III - Hoe de Heilige Schriften gelezen moeten worden

Zoals de last en het ambt om de Heilige Schriften uit te leggen een deel is van de ambtelijke roeping, dat niemand (hoe bekwaam ook) op zich mag nemen, dan hij die daartoe behoorlijk door God en Zijn kerk geroepen is; zo behoren ook in ieder gezin waar iemand is die kan lezen, de Heilige Schriften gewoonlijk aan het gezin voorgelezen te worden; en het is aan te bevelen dat men daarna, bij wijze van onderhouding, enig goed gebruik make van hetgeen gelezen en gehoord is.

Bijvoorbeeld, indien in het gelezen woord enige zonde bestraft wordt, kan daarvan gebruik gemaakt worden opdat het gehele gezin omzichtig zij en zich daarvoor wachte; of indien enig oordeel gedreigd wordt, of vermeld wordt te zijn opgelegd, in dat gedeelte van de Schrift dat gelezen wordt, kan daarvan gebruik gemaakt worden

opdat het gehele gezin vreze dat hetzelfde oordeel, of een erger, over hen kome, tenzij zij zich wachten voor de zonde die het veroorzaakte: en ten slotte, indien enige plicht vereist wordt, of vertroosting aangeboden wordt in een belofte, kan daarvan gebruik gemaakt worden om zich aan te sporen Christus aan te wenden om de kracht om de geboden plicht te doen, en om de aangeboden vertroosting toe te passen.

In dit alles behoort het hoofd van het gezin de voornaamste hand te hebben; en ieder lid van het gezin mag een vraag of twijfel voorstellen ter oplossing.

IV - De gewone uitvoering van de huiselijke eredienst

Het hoofd van het gezin moet er zorg voor dragen dat geen lid van het gezin zich onttrekke aan enig deel van de huiselijke eredienst; en, aangezien de gewone uitvoering van alle delen van de huiselijke eredienst eigenlijk aan het hoofd van het gezin toebehoort, moet de dienaar de tragen aansporen en de zwakken oefenen, opdat zij bekwaam worden voor deze oefeningen; terwijl het personen van stand altijd vrijstaat iemand, goedgekeurd door het presbyterium, te herbergen om de huiselijke oefening te verrichten.

En in andere gezinnen, wanneer het hoofd van het gezin niet bekwaam is, moge een ander, die voortdurend in het gezin woont, goedgekeurd door de dienaar en de kerkenraad, in die dienst gebruikt worden, waarbij de dienaar en de kerkenraad rekening zullen houden met het presbyterium.

En indien een dienaar, door de goddelijke voorzienigheid, in enig gezin gebracht wordt, wordt vereist dat hij op geen enkel ogenblik een deel van het gezin tot de eredienst roept, terwijl hij de rest afzondert, behalve in bijzondere gevallen die deze delen in het bijzonder betreffen, welke (naar christelijke voorzichtigheid) niet aan anderen behoeven, of niet behoren, meegedeeld te worden.

V - De valse roepingen

Dat aan geen ledigganger, die geen bijzondere roeping heeft, noch aan enige zwerver onder het voorwendsel van een roeping, toegestaan worde de eredienst in de gezinnen te verrichten, voor of namens hen; aangezien personen die met dwalingen besmet zijn, of die scheuring beogen, op die wijze geneigd kunnen zijn zich in de huizen in te dringen, en dwaze en onstandvastige zielen gevangen te nemen.

VI - Ieder gezin moet vrij blijven van vreemde deelnemers

Bij de huiselijke eredienst moet men er in het bijzonder zorg voor dragen dat ieder gezin zich op zichzelf houdt, zonder personen van andere gezinnen te vereisen, uit te nodigen of toe te laten, tenzij het gaat om hen die bij hen inwonen, of aan tafel zijn,

of anderszins bij een wettige gelegenheid bij hen zijn.

VII - De samenkomsten van personen uit verschillende gezinnen worden afgekeurd

Wat ook de gevolgen en vruchten geweest mogen zijn van samenkomsten van personen uit verschillende gezinnen in tijden van verval of van verdrukking (in welke gevallen vele dingen prijzenswaardig zijn, die anderszins niet te dulden zijn), toch, nu God ons gezegend heeft met vrede en de zuiverheid van het Evangelie, moeten zulke samenkomsten van personen uit verschillende gezinnen (behalve in de hierboven vermelde gevallen) afgekeurd worden, aangezien zij ertoe strekken de godsdienstoefening van ieder gezin op zichzelf te belemmeren, de openbare bediening te schaden, de gezinnen van de particuliere gemeenten te verdelen, en (met verloop van tijd) de gehele kerk.

Behalve vele aanstootgevingen die daaruit kunnen voortkomen, tot verharding van de harten der vleselijke mensen, en tot droefheid der godzaligen.

VIII - Aanwijzingen voor de dag des Heeren

Op de dag des Heeren, nadat ieder lid van het gezin afzonderlijk, en het gehele gezin tezamen, de Heere gezocht heeft (in Wiens handen de voorbereiding van de harten der mensen is) opdat Hij hen voor de openbare eredienst zou voorbereiden, en hun de openbare inzettingen zou zegenen, moet het hoofd van het gezin ervoor zorgen dat allen die aan zijn zorg zijn toevertrouwd, naar de openbare eredienst gaan, opdat hij en zij zich met de rest van de gemeente kunnen verenigen:

En nadat de openbare eredienst geëindigd is, moet hij, na het gebed, een overzicht geven van hetgeen zij gehoord hebben; en daarna de overige tijd die hun rest, besteden aan catechisatie en geestelijke onderhoudingen over het Woord van God; of anders (zich afzonderend) zich toeleggen op lezing, overdenking en geheim gebed, om hun gemeenschap met God te bevestigen en te vermeerderen, opdat het voordeel dat zij in de openbare inzettingen gevonden hebben, behouden en bevorderd worde, en zij meer gesticht worden voor het eeuwige leven.

IX - Hoe men moet bidden

Allen die in staat zijn het gebed te formuleren, moeten van die gave Gods gebruik maken; hoewel zij die ruw en het zwakst zijn, mogen beginnen met een vaste vorm van gebed, maar opdat zij niet traag zouden zijn om in zichzelf (overeenkomstig hun dagelijkse behoeften) de geest des gebeds op te wekken, die aan alle kinderen Gods in zekere mate gegeven is: te dien einde moeten zij vuriger en veelvuldiger zijn in het geheime gebed tot God, om hun harten te bekwamen om wensen te ontvangen, en

hun tong om die uit te spreken, gepast voor God, ten behoeve van hun gezin. En, ondertussen, tot hun grotere aansporing, overdenke men deze stof van gebed en make men er gebruik van, als volgt.

Dat zij God belijden hoe onwaardig zij zijn om voor Zijn aangezicht te komen, en hoe onbekwaam zij zijn om Zijn Majesteit te aanbidden; en daarom vurig God om de geest des gebeds smeken.

Dat zij hun zonden belijden, en die van het gezin; zichzelf beschuldigend, oordelend en veroordelend daarvoor, totdat hun zielen tot enige mate van ware verootmoediging gebracht worden.

Zij moeten hun zielen voor God uitstorten, in de naam van Christus, door de Geest, om vergeving van zonden; om de genade van bekering, geloof en een sober, rechtvaardig en godzalig leven; en opdat zij God met blijdschap en verlustiging mogen dienen, voor Zijn aangezicht wandelend.

Zij moeten God danken voor Zijn vele barmhartigheden aan Zijn volk en aan henzelf, en in het bijzonder voor Zijn liefde in Christus en voor het licht van het Evangelie.

Zij moeten bidden voor de bijzondere zegeningen, geestelijke en tijdelijke, waaraan zij op dat ogenblik behoefte hebben (hetzij des morgens of des avonds), zoals gezondheid of ziekte, voorspoed of tegenspoed.

Zij moeten bidden voor de kerk van Christus in het algemeen, voor alle gereformeerde kerken, en voor deze kerk in het bijzonder, en voor allen die lijden om de naam van Christus; voor al onze meerderen, de majesteit des konings, de koningin en hun kinderen; voor de overheden, de dienaren en het gehele lichaam van de gemeente waarvan zij lid zijn, alsook voor hun afwezige buren in hun wettige zaken, zoals voor hen die thuis zijn.

Het gebed kan besloten worden met het vurige verlangen dat God verheerlijkt worde in de komst van het koninkrijk van Zijn Zoon, en in de vervulling van Zijn wil, en met de verzekering dat zij aangenomen zijn, en dat hetgeen zij gevraagd hebben naar Zijn wil gedaan zal worden.

X - Het belang van deze gebedsoefeningen

Deze oefeningen moeten met grote oprechtheid verricht worden, zonder uitstel, terzijde latend alle bezigheden of belemmeringen van wereldse zaken, ongeacht de spotternijen van goddelozen en onheilige mensen; met inachtneming van de grote barmhartigheden Gods jegens dit land, en van Zijn strenge kastijdingen waarmee Hij ons laatstelijk beproefd heeft.

En, te dien einde, behoren personen van aanzien (en alle ouderlingen der kerk) niet alleen zichzelf en hun gezinnen aan te sporen om hierin naarstig te zijn, maar ook er

krachtig toe bij te dragen dat in alle andere gezinnen, waarover zij macht en last hebben, zulke oefeningen gewetensvol verricht worden.

XI - De buitengewone oefeningen van godzaligheid in de gezinnen

Behalve de gewone plichten in de gezinnen, hierboven vermeld, behoren de buitengewone plichten, zowel van verootmoediging als van dankzegging, zorgvuldig in de gezinnen vervuld te worden, wanneer de Heere, door buitengewone gelegenheden, (in het bijzonder of in het openbaar), deze vereist.

XII - De onderlinge vermaning

Aangezien het Woord van God vereist dat wij op elkander acht geven, om elkander aan te sporen tot liefde en goede werken; daarom behoort ieder lid van deze kerk, te allen tijde, en in het bijzonder in deze tijd, waarin de goddeloosheid overvloedig is, en spotters, die hun eigen begeerten navolgen, het vreemd achten dat anderen niet met hen meelopen tot dezelfde overmaat van bandeloosheid, zichzelf en anderen aan te sporen tot de plichten van onderlinge stichting, door onderwijzing, vermaning en bestraffing; elkander aansporend om de genade Gods te openbaren door de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verzaken, en godzalig, matig en rechtvaardig te leven in deze tegenwoordige wereld; de kleinmoedigen vertroostend en voor elkander biddend.

Deze plichten moeten respectievelijk vervuld worden bij bijzondere gelegenheden, door de Goddelijke Voorzienigheid geboden; zoals bijvoorbeeld, wanneer men onder enige ramp, kruis of grote moeilijkheid, raad of vertroosting zoekt; of wanneer een overtreder teruggewonnen moet worden door particuliere vermaning, en indien deze niet vruchtbaar is, door één of twee anderen daarbij te voegen, overeenkomstig de regel van Christus, opdat in de mond van twee of drie getuigen ieder woord bevestigd worde.

XIII - Gepaste hulpmiddelen bij het vermanen

En, omdat het niet aan allen gegeven is een woord ter rechter tijd te spreken tot een vermoeid of benauwd geweten, is het gepast dat een persoon (in dat geval) die geen gemak vindt, na het gebruik van alle gewone middelen, particulier en openbaar, zich wende tot zijn eigen herder, of tot een ervaren christen: maar indien de persoon die in zijn geweten benauwd is, van zodanige gesteldheid, of van zodanig geslacht is, dat de bescheidenheid, de eerbaarheid of de vrees voor aanstoot vereisen dat een godvruchtige, ernstige en discrete vriend bij zulk een onderhoud tegenwoordig zij, is het gepast dat zulk een vriend tegenwoordig zij.

XIV - Aanwijzing voor buitengewone omstandigheden

Wanneer personen uit verschillende gezinnen door de Goddelijke Voorzienigheid samenkomen, zich in den vreemde bevindend om hun bijzondere roepingen, of bij enige noodzakelijke gelegenheid; aangezien zij de Heere hun God met zich willen hebben waarheen zij ook gaan, moeten zij met God wandelen, en de plichten van het gebed en de dankzegging niet verzuimen, maar er zorg voor dragen dat deze verricht worden door hen die het gezelschap daartoe het meest geschikt acht. En laten zij er ook zorg voor dragen dat er geen verdorven communicatie uit hun mond ga, maar hetgeen goed is, tot nuttige stichting, opdat het genade geve aan de hoorders.

Het doel en de strekking van al deze Aanwijzingen is geen ander dan, enerzijds, de kracht en de praktijk der godzaligheid onder alle dienaren en leden van deze kerk aan te moedigen en te bevorderen, overeenkomstig hun onderscheiden plaatsen en roepingen, en alle goddeloosheid en spotternij van de godsdienstoefeningen te onderdrukken: en, anderzijds, dat er, onder de naam en het voorwendsel van godsdienstoefeningen, geen samenkomsten of praktijken toegelaten worden die dwaling, aanstoot, scheuring, verachting van of gebrek aan aandacht voor de openbare inzettingen en de dienaren, of verwaarlozing van de plichten van bijzondere roepingen, of enig ander kwaad zouden kunnen voortbrengen, dat niet van de Geest, maar van het vlees is, en dat strijdig is met de waarheid en de vrede.

© 2026 Westminster 1647 :: https://westminster1647.com/nl/correo